

Groei agrarische productie in 2012 iets hoger dan in 2011

Groenten, pluimvee en varkens realiseren hoogste productiegroei

De productiewaarde van de agrarische sector stijgt dit jaar naar verwachting met 2,3%, een fractie hoger dan in 2011. De gemiddelde volumeontwikkeling bedraagt 0,7% - iets onder het langjarige gemiddelde - en de prijsontwikkeling circa 1,6%.

Hoewel door de verwachte verzwakking van de euro in de eerste helft van het jaar de exportvolumes naar landen buiten het eurogebied kunnen toenemen, zal de aanhoudende druk op de consumptieve bestedingen de volumegroei in de meeste segmenten toch drukken.

De groentesector noteert waarschijnlijk de hoogste waardegroei. De enorme prijsdalingen in 2011 vanwege de Ehecrisis worden normaliter volledig teniet gedaan, waardoor een groei van ruim 15% haalbaar is. Pluimvee, varkens en kalveren zijn sectoren die in 2012 evenals vorig jaar een goede ontwikkeling van de productiewaarde laten zien. De melkveehouderij levert na een prima 2011 wat aan waarde in. De akkerbouw gaat dit jaar een fractie achteruit. De fruitsector komt dit jaar weer in de plus, maar boekt samen met de sierteelt maar lichte vooruitgang.

Gunstig groeiperspectief voor meeste agrarische sectoren

In het afgelopen jaar is de agrarische sector in een veel gematigder tempo doorgestegen dan in het topjaar 2010. De productiewaarde van de sector steeg met 2%, opgebouwd uit 0,5% volumedaling en 2,5% prijsstijging. Door een kosten-toename van ruim 6% vanwege hoge prijzen voor veevoer, energie en kunstmest waren de rendementen voor vele bedrijven negatief.

De productiewaarde nam toe met € 0,5 mrd. Dit jaar zal de groei iets hoger zijn en wordt een niveau van bijna € 26 mrd bereikt. Melkvee-, varkens- en pluimveehouders zagen de productiewaardes vorig jaar het sterkst groeien (figuur 1). De melkveehouderij was in 2011 de sector met de hoogste groei van de productiewaarde (+13%) dankzij de goede prijsontwikkeling. Dit jaar zullen de prijzen dit niveau niet meer kunnen bereiken, waardoor de ontwikkeling van de productiewaarde waarschijnlijk negatief zal zijn.

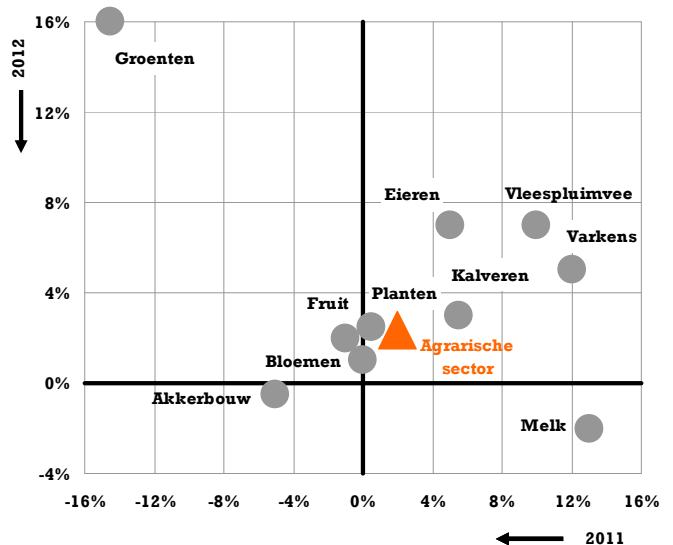
2012 zal een matig, maar positief jaar worden voor varkenshouders. De voerprijzen dalen wel eindelijk, maar het niveau blijft hoog. De opbrengstprijzen gaan wel omhoog, maar minder sterk dan vorig jaar.

In 2012 zal de pluimveesector verder kunnen profiteren van de hogere en verder stijgende prijzen van rundvee- en varkensvlees, vanwege het aanhoudende koopkrachtverlies bij consumenten.

De akkerbouw werd vorig jaar na het topjaar 2010 geconfronteerd met een negatieve ontwikkeling van de prijzen en de productiewaarde. ING verwacht dat tot het nieuwe oogstseizoen de prijstendens licht negatief zal zijn.

De positieve ontwikkeling van de agrarische export zette in 2011 sterker door dan die van de productie. De totale waarde van de agrarische export steeg tot bijna € 73 mrd, een stijging van 9%. De stijging was vooral sterk bij kaas, rundvlees en pluimveevlees. De uitvoerwaarde van groente en fruit lag duidelijk lager dan vorig jaar.

Figuur 1 Ontwikkeling productiewaarde agrarische sectoren in 2011 en 2012

Bron: LEI en ING Economisch Bureau

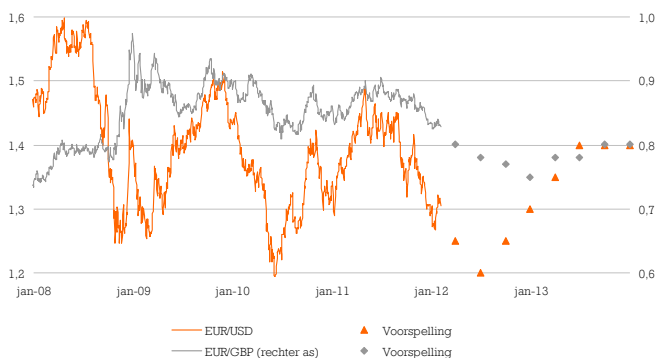
Lagere eurokoers gunstig voor agrarische uitvoer

ING Economisch Bureau verwacht dat vanwege de onzekere afloop van de schuldencrisis de euro in het tweede kwartaal van dit jaar een niveau van \$ 1,20 bereikt (figuur 2).

De euro is daarmee flink goedkoper dan in 2011, wat gunstig is voor de kansen voor afzet naar niet-eurozone landen. De uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk kan profiteren van een gunstige euro/pond koers, die dit jaar gemiddeld 10% lager is dan in 2011.

In de tweede helft van dit jaar wordt - ervan uitgaande dat Europa zich uit de schuldencrisis aan het trekken is en de economie weer opleeft - overigens weer een duurdere euro voorzien.

Figuur 2 Euro/dollar koers daalt naar 1,20 in tweede kwartaal 2012

Bron: ING Economisch Bureau

Tabel 1 Ontwikkeling productievolumen, prijs en productiewaarde (% jaar op jaar) in 2010-2012 voor groenten en fruit

Groenten	2010	2011	2012
Prod.volume	3,0	- 1,5	2,0
Prijs	31,0	-13,5	13,5
Prod.waarde	24,0	- 14,5	16,0
Fruit	2010	2011	2012
Prod.volume	3,0	6,0	5,0
Prijs	3,0	- 6,5	- 3,0
Prod.waarde	9,0	- 1,0	2,0

Bron: LEI, raming 2012: ING Economisch Bureau

Gematigd herstel productiewaarde groenten in 2012

ING verwacht een uitbreiding van het areaal voor de tomaatenteelt met ruim 5%. Door nieuwe teeltsystemen zal de productiegroei bij tomaten nog hoger uitkomen. Het komkommer- en paprika-areaal krimpen met circa 3%.

Op dit moment is de verwachting dat er een lagere productie komt vanuit Spanje. Daarbovenop komt dat de transportkosten flink gestegen zijn ten opzichte van vorig jaar. Dit komt enerzijds door hogere brandstofprijzen en anderzijds door

verminderde terugvracht naar Spanje vanwege de slechte economische situatie.

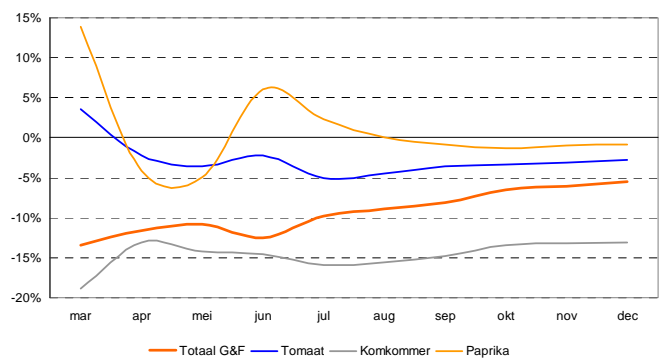
Minder goed nieuws voor Nederlandse telers en handelaren is dat in de belangrijkste afzetgebieden Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk de lokale productie langzaam maar zeker aan het toenemen is.

Ehec-crisis bepalend voor forse productiedaling 2011

Volgens het LEI is de gezamenlijke productiewaarde van alle groenten vorig jaar met 14,5% gedaald (ongeveer € 290 mln). Dit kwam vooral door een prijsdaling van gemiddeld 13,5%. Zowel de prijzen van grove tomaten, komkommers als paprika's kelderden door de Ehec-crisis. Alleen de fijnere tomaten segmenten lieten een redelijk prijsverloop zien. De daling van de productievolumes van groenten bleef beperkt tot 1,5% en was daarmee lager dan eerder door ons werd voorzien (-5%).

De exportvolumes van zowel tomaat, komkommer als paprika zijn in 2011 gedaald. Al voor de Ehec-crisis zich eind mei aandiende, was die tendens overigens al in gang gezet. De uitvoer van komkommers zakte uiteindelijk in met 13%. De export van voornamelijk Spaanse komkommers heeft de markten in het voor- en naseizoen sterk beïnvloed. Bij tomaten (-3%) en paprika's (-1%) bleef de schade beperkt (figuur 3).

Figuur 3 Ontwikkeling exportvolumes* 2011 ten opzichte van 2010: zowel, komkommer, tomaat als paprika in de min

Bron: Productschap Tuinbouw; * cumulatief

Fruitt Prijzen in 2012 lager, productievolumes hoger

In 2012 zal het areaal peren in ons land waarschijnlijk voor het eerst groter zijn dan het areaal appels: 8.400 versus 7.900 hectare. Ongeveer 85% van de totale Nederlandse fruitoogst wordt uigevoerd. Vooral Rusland is in opkomst als belangrijk afzetgebied voor Nederlandse peren. Door de stijging van de afzet buiten de eurozone wordt de fruitexport afhankelijker van de koers van de euro.

Volgens het Productschap Tuinbouw produceerden telers in 2011 378.000 ton appels en 285.000 ton peren, ongeveer 20% meer dan in 2010. De combinatie van een droog voorjaar met

een hoge vruchtzetting en een groeizame zomer zorgden voor deze prima oogst. Er werd echter veel minder geëxporteerd: 10% minder appels en 16% minder peren. Geen wonder dat de voorraadniveaus op 1 januari veel hoger waren dan een jaar eerder. Alleen al dankzij deze hoge voorraden zal er dit jaar een volumegroei worden gerealiseerd. De voor uitvoer gunstige ontwikkeling van de euro in het eerste halfjaar doet daar nog een schepje bovenop. ING gaat uit van een volumegroei van 5% en circa 3% lagere prijzen, resulterend in een toename van de productiewaarde van 2%. De Nederlandse Fruittelers Organisatie heeft de afzetprijnsindicatie voor de lange termijn voor peren vanwege kwaliteitsproblemen en het toenemende aanbod al neerwaarts bijgesteld. De groei van het productievolume is volgens het LEI vorig jaar uitgekomen op 6%. Vanwege een geschatte prijsdaling van 6,5% resulteert echter een krimp van de productiewaarde van bijna 1%.

Sierteelt blijft in 2012 onder druk

De voor dit jaar door ING voorziene economische recessie (het BBP krimpt met 0,6% en de export groeit niet) zal leiden tot een magere prijsontwikkeling van bloemen en planten in de eurozone. Door voor de uitvoer gunstige wisselkoersontwikkelingen kan buiten de eurozone volumegroei geboekt worden. De waardeontwikkeling zal daardoor minder negatief uitpakken dan in het crisisjaar 2009. In dat jaar versterkte de euro, terwijl deze de komende maanden naar onze verwachting zal verzwakken.

De productiewaarde voor planten zal naar onze verwachting met 2,5% toenemen. Voor bloemen is de raming van de groei van de productiewaarde magertjes: 1% (figuur 4 en tabel 2). De prijzen zullen dit jaar iets toenemen (1,5%). Dankzij de combinatie van een zwakkere euro en een lichte vermindering van het aanbod zal met name de vraag uit het Verenigd Koninkrijk en Rusland versterken.

Matig 2011, maar markt Oost-Europa groeit verder

2011 is uiteindelijk een matig jaar geworden. De omzetgroei van FloraHolland kwam toch nog uit op 0,7%. Dit valt wel wat tegen omdat 2010 in feite twee winterperiodes kende (januari en december). Bij de snijbloemen was de omzetgroei 1% (volumes stegen, prijzen daalden) en bij de planten 1,5% (volume daalde, prijzen stegen).

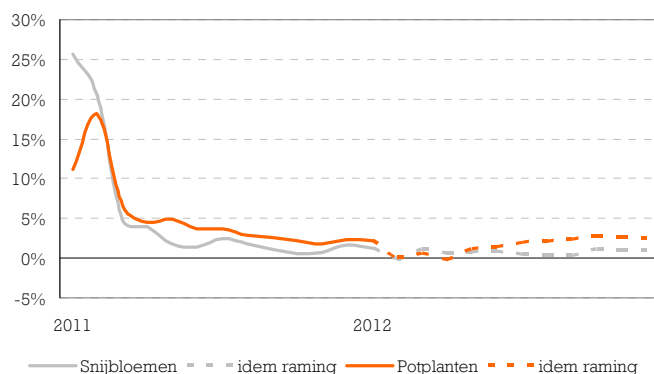
De Nederlandse export van bloemen en planten is in 2011 met 2% gestegen. De Duitse afzetmarkt kromp licht en ook de uitvoer naar Zuid-Europese landen bleef achter ten opzichte van 2010. Daarentegen nemen Scandinavische en Oost-Europese landen flink meer bloemen en planten af. De export naar Rusland steeg zelfs met 30%.

Uitdagingen voor ondernemers in de sierteelt

De sierteelt zal het de komende jaren moeten hebben van een uitbreiding van het aantal afzetmarkten, in combinatie met het brede en diepe assortiment en verdere productieverhoging per m² (o.a. hogere belichting).

Een opvallende trend is dat de daghandel via de klok terugloopt (in 2011 met 5%). Het aandeel termijnverkoop via bemiddeling ten opzichte van de daghandel stijgt. Dit blijkt een positief versterkend effect te hebben op de prijsvorming.

Figuur 4 Maandelijkse ontwikkeling cumulatieve exportwaarde (in % j.o.j.) van snijbloemen en potplanten in 2011 en 2012

Bron: Hoofdbedrijfschap Agrarische Groothandel; ramingen: ING

Tabel 2 Ontwikkeling productievolume, prijs en productiewaarde 2010-2012 (% jaar op jaar) voor bloemen en planten

Bloemen	2010	2011	2012
Prod.volume	1,0	0,0	-0,5
Prijs	7,0	0,0	1,5
Prod.waarde	12,0	0,0	1,0
Planten	2010	2011	2012
Prod.volume	2,0	- 2,0	1,0
Prijs	2,0	2,5	1,5
Prod.waarde	4,0	0,5	2,5

Bron: LEI en FloraHolland, raming 2012: ING Economisch Bureau

Magere vooruitzichten voor prijzen en productiewaarden in de akkerbouw

De akkerbouw werd vorig jaar na het topjaar 2010 geconfronteerd met een negatieve ontwikkeling van de prijzen en de productiewaarde. ING verwacht dat tot het nieuwe oogstseizoen de prijstendens licht negatief zal zijn. De volumegroei is groeiseizoenafhankelijk en conform het lange termijn gemiddelde geraamd (1,7%), waardoor de totale productiewaarde van de akkerbouw dit jaar naar verwachting met circa 0,5% zal dalen. Het gros van de akkerbouwers zal het lopende seizoen waarschijnlijk verlies lijden op consumptie-aardappelen en uien.

Krimpend aardappelareaal verwacht

In Nederland zijn door het gunstige groeiseizoen in 2011 12%

meer consumptieaardappelen geogost. De exportontwikkeling viel met -20% echter tegen, ondanks de gunstige prijzen. Hoewel in 2011 het aardappelareaal groeide, zal dit jaar naar verwachting de trend van krimpend areaal zich weer voortzetten.

De aardappelprijzen zijn momenteel laag. In de handel lijkt een verharding op te treden, waarbij de markten bij tekorten en overschotten heftiger reageren. De ontwikkelingen op de termijnmarkt wijzen op een prijsdaling richting € 7,50 per 100 kg voor consumptieaardappelen.

De uitvoer van pootgoed steeg wel, met bijna 7%. Deze positieve ontwikkeling, die vooral te danken is aan stijgende vraag uit Algerije (exportland nr. 1) en andere landen in deze regio, leiden tot een gunstig effect op de prijs. Een gevolg van de Arabische lente is dat er door boeren meer vooruit wordt gekeken. Dit blijkt bijvoorbeeld een impuls voor de aardappelteelt in en de vraag naar pootgoed.

Pootgoedtelers kunnen op het langjarig gemiddelde (€ 25 per ton) zaken doen, hoger dan wij eerder verwachtten. De slechte prijzen in de consumptiehoek zullen echter zeker hun weerslag krijgen bij het pootgoed.

Slecht jaar voor de uientelers

De prijsontwikkeling van uien is in de tweede helft van 2011 dramatisch slecht geweest. Het prijsniveau ultimo vorig jaar was € 1,50 per 100 kilo, terwijl dat een jaar geleden € 23 was. Bovendien heeft de overvloedige regenval in het groeiseizoen de kwaliteit flink aangetast. Zowel de exportvolumes als de exportwaarde staan daarmee onder druk. Het uienareaal voor het nieuwe seizoen zal volgens zaadverkopers met minstens 5% krimpen.

Graanprijzen dalen, maar blijven relatief hoog

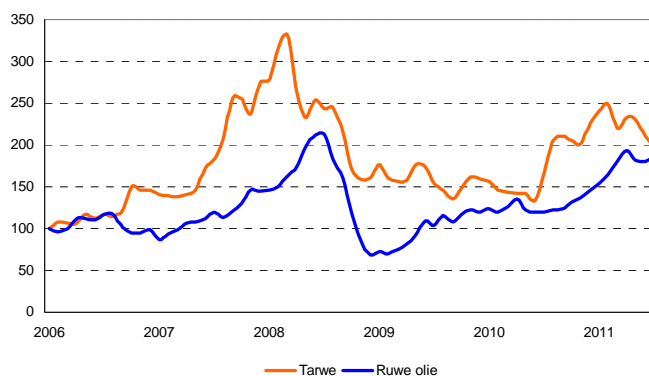
Graanprijzen kennen onmiskenbaar een dalende tendens, maar zijn ten opzichte van het langjarige gemiddelde nog altijd relatief hoog (figuur 5). Volgens de FAO is de wereldgraanoogst in 2011 met 3,5% gestegen en wordt voor volgend jaar een verdere groei verwacht.

Uit cijfers van de International Grain Council blijkt dat wereldconsumptie en -productie van graan in het seizoen 2011-2012 dicht bij elkaar komen, waardoor de prijzen eind vorig jaar een dalende tendens konden inzetten. De balans is echter wankel: kleine congesties in de productie of juist hoge opbrengsten hebben direct invloed op de prijs. De komende

maanden zullen de graanprijzen normaliter rond of nog iets onder de huidige niveaus noteren.

De prijsniveaus zullen echter de komende jaren niet substantieel gaan dalen. Wereldwijd stijgt immers de vraag naar granen, niet alleen vanwege de groeiende bevolking, maar ook omdat een steeds groter deel van maïs wordt gebruikt door producenten van bio-ethanol.

Figuur 5 Ontwikkeling wereldmarktprijzen olie en tarwe (index januari 2006 = 100)

Bron: CBS

Productiewaarde melkveehouderij in 2012 in de min

De uitvoer- en productiegroei van melk en melkproducten kan in de eerste zes maanden van dit jaar een positieve impuls tegemoet zien van de verzwakking van de euro. De wereldvraag naar melkpoeders en boter blijft immers sterk groeien (met minstens 10% tot 2015), vooral in China, Brazilië en Mexico.

Nederland is één van de landen die in deze vraag zou kunnen voorzien. De hoeveelheid beschikbare grond is echter de beperkende productiefactor, waardoor uiteindelijk ook andere landen die meer groeimogelijkheden hebben deze vraag zullen gaan invullen.

Omdat de vraag de komende jaren groter blijft dan het aanbod zullen de prijzen op een relatief hoog niveau blijven. De melkprijzen zullen dit jaar echter minder hoog zijn dan in 2011. ING verwacht een gemiddeld prijsniveau dat ongeveer 4% lager ligt dan vorig jaar. Omdat de volumes mogelijk iets stijgen, kan de daling van de productiewaarde beperkt blijven tot circa 2%.

Hoewel de kosten voor onder meer ruwvoer hoog blijven, is de verwachting voor de rendementen voor 2012 gematigd positief. Ook de rendementen zullen de langjarige gemiddelden echter nauwelijks overstijgen.

Melkveehouderij in 2011 sterkste groeier

De melkveehouderij was in 2011 de agrarische sector met de hoogste groei van de productiewaarde (+13%). Deze positie is volledig te danken aan de goede prijsontwikkeling. In de

Tabel 3 Ontwikkeling productievolumen, prijs en productiewaarde 2010-2012 (% jaar op jaar) in de akkerbouw

Akkerbouw	2010	2011	2012
Prod. volume	-1,0	2,0	1,5
Prijs	28,0	-7,0	-2,0
Prod. waarde	27,0	-5,0	-0,5

Bron: LEI, raming 2012: ING Economisch Bureau

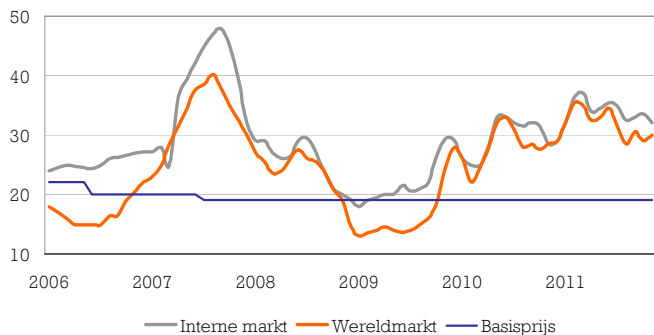
tweede helft van vorig jaar vond al een neerwaartse correctie plaats en momenteel wordt circa € 32 per 100 kg betaald (figuur 6). Dit niveau ligt maar € 3 boven het zesjarig gemiddelde.

De volumeontwikkeling was vorig jaar licht dalend. Er werd 0,4% minder melk aangevoerd. Er is een reële kans dat het quotum voor 2011 niet wordt vol gemolken. Dit remt de vraag naar melkquotum in koop en lease maar in zeer beperkte mate. De prijzen liggen slechts een fractie lager. De productie van zowel kaas (-1%), boter (-7%) als melkpoeder (-5%) daalde in de eerste elf maanden van 2011 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder.

Quotumhandel blijft hoog

Opvallend blijft de toenemende omvang van de quotumhandel. Er zijn weliswaar steeds minder veehouders, maar het aantal transacties neemt toe. Er is in 2011 iets minder quotum aangekocht, maar er is wel meer geleased. Melkveehouders zijn bezig om meer productierechten vast te leggen met het oog op het afschaffen van de quotering in 2015. Deze trend wijst op het aanhoudende belang van schaalgrootte¹ in de zuivelsector de komende jaren.

Figuur 6 Opbrengst van melk *

Bron: Nieuwsbrief december 2011 van Productschap Zuivel.

* Op basis van Nederlandse noteringen resp. wereldmarktprijzen voor boter en magere melkpoeder (in € per 100 kg melk met 3,7% vet).

Tabel 4 Ontwikkeling productievolume, prijs en productiewaarde 2010-2012 (% jaar op jaar) melk

Melk	2010	2011	2012
Prod. volume	2,0	- 0,5	2,0
Prijs	20,0	13,5	-4,0
Prod. waarde	22,0	13,0	-2,0

Bron: LEI, raming 2012: ING Economisch Bureau

Varkens: prijzen en rendementen blijven in de plus
2012 zal een matig, maar positief jaar worden voor varkens-

¹ Tussen 2000 en 2011 daalde het aantal melkveebedrijven met 35%, maar steeg de gemiddelde melkproductie per bedrijf met 64%.

houders. De voerprijzen dalen eindelijk, maar het niveau blijft hoog. De opbrengstprijzen gaan weliswaar omhoog, maar minder sterk dan vorig jaar. De krappe markt zal zich naar verwachting ook dit jaar manifesteren in een hoger prijsniveau (bijna 5%). De vleesverkopen lopen ondanks de negatieve koopkrachtontwikkeling dit jaar redelijk goed door. De productievolumes zullen naar verwachting fractioneel stijgen. De rendementsontwikkeling is na de zorgelijke tendens in 2010 en 2011 eindelijk weer positief: de varkenshouderij zal profiteren van een verdere verlaging van de voerkosten, een kleinere varkensstapel en hogere biggenprijzen.

Tabel 5 Ontwikkeling productievolume, prijs en productiewaarde 2010-2012 (% jaar op jaar) varkens

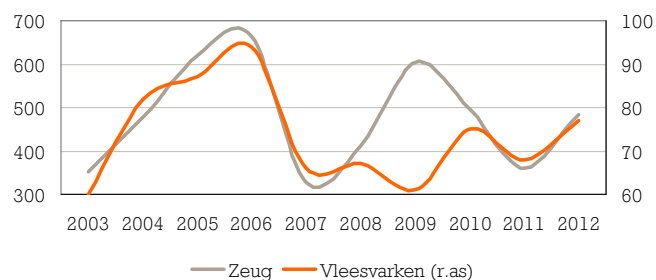
Varkens	2010	2011	2012
Prod. volume	- 0,5	0,0	0,5
Prijs	- 1,0	12,0	4,5
Prod. waarde	-1,5	12,0	5,0

Bron: LEI, raming 2012: ING Economisch Bureau

Positieve ontwikkeling voerwinst in 2012

De voerwinst voor zeugen is in twee jaar tijd met 40% gedaald, naar een niveau van circa € 359. Voor vleesvarkens daalde het voersaldo na een opleving in 2010 vorig jaar met ongeveer 10% tot € 68 (figuur 7). Voor dit jaar is op basis van de langjarige gemiddelden een positieve ontwikkeling van de voerwinsten te verwachten.

Figuur 7 Voyerwinst (in €, exclusief BTW) voor varkens en zeugen

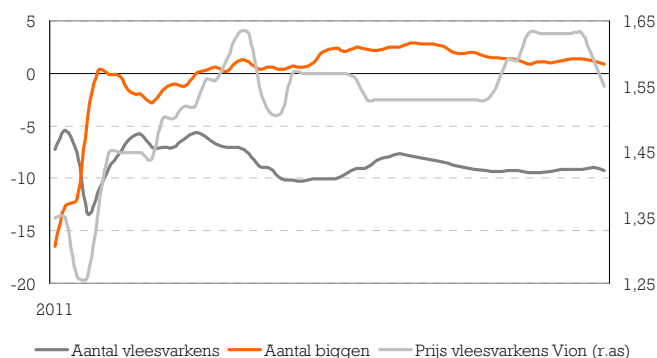
Bron: Agrovision

Varkensexport in 2011 omlaag, prijzen in de lift

Ook 2011 was een zwak jaar, misschien wel goed aan de opbrengstkant, maar zeker niet aan de kostenkant. De export liep vooral vanwege de Duitse dioxinecrisis van een jaar geleden terug met 9%. De biggenexport herstelde zich wel van de valse start en kwam uiteindelijk 1% hoger uit (figuur 8). De stijging van het productievolume was voor varkens per saldo vrijwel nihil, maar de gunstige prijsontwikkeling zorgde voor een waardegroei van ruim 10%. De vleesvarkensprijs is de laatste maanden naar een stabiel en hoog niveau geklommen, terwijl deze normaliter in het vierde kwartaal daalt.

Oorzaak is een behoorlijke uitval van productie door te lage rentabiliteit in Nederland, maar ook in Europa. De vraag is wereldwijd groot, waarbij ook bijproducten als oren, poten en staarten geld opleveren.

Figuur 8 Ontwikkeling*¹ export vleesvarkens en biggen per week in 2011 ten opzichte van 2010 en prijs vleesvarkens 2011*²

Bron: PVE; *1 in % j.o.j., cumulatief, *2 in € per kg geslacht gewicht.

Kansen voor boeren die kiezen voor conceptvarkens

Vooraf varkenshouders die kiezen voor de strategie van productie voor vernieuwende marktconcepten zullen profiteren van de gunstige trend, zoals uitgediept in een ING themastudie van vorig jaar².

Verwachtingen voor rosé kalfsvlees gematigd positief

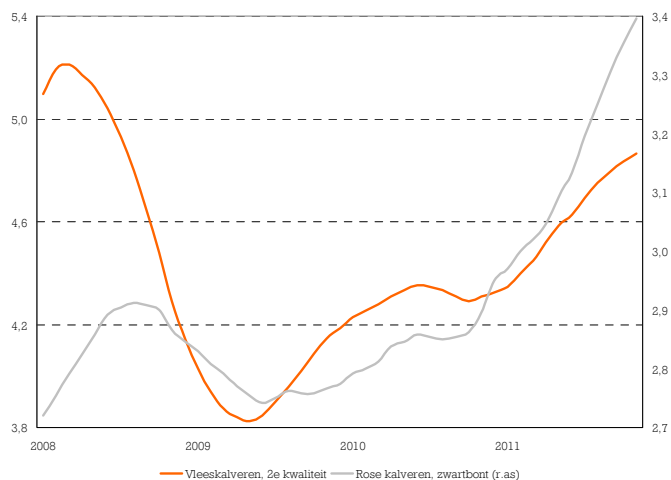
2012 lijkt vanwege de koopkrachtdalingen een minder jaar te worden voor de kalverhouderij dan 2011. 90% van de kalfsvleesproductie in Nederland is voor de export bestemd. De financiële crisis in Zuid-Europa pakt ongunstig uit voor de vraag naar rosékalfsvlees, ook al is deze ten opzichte van witvlees goedkoper. Alleen buiten de eurozone kan de export vanwege de verwachte verdere verzwakking van de euro in het eerste halfjaar van 2012 nog meevallen. De verwachting is dat de prijs door de neerwaartse druk op de Europese consumptie minder snel zal toenemen dan vorig jaar. ING gaat uit van een productiegroei van 1% en een prijsstijging van 2%.

Prima prijsontwikkeling kalfsvlees in 2011

Vorig jaar werden 0,3% minder kalveren geslacht. De prijsontwikkeling was met een plus van ruim 10% voor zowel wit als rosévleeskalveren prima (figuur 9). Rosékalverhouders realiseerden dan ook een goede ontwikkeling van de voerwinstsaldi. Qua rentabiliteit was 2011 echter een slecht jaar voor de witvleeskalverhouderij, die te maken had met circa 20% hogere voerkosten. Ongunstig voor witvlees was vooral de hoog opgelopen prijs van het voor afnemen van blanke

vleeskalveren noodzakelijke weipoeder. De voerwinst is daarmee in drie jaar tijd gezakt van ruim € 50 naar negatieve waarden, exclusief de toeslagrechten. Contractgevers zijn op grote schaal overgeschakeld op vloeibare melkproducten. Daarnaast wordt steeds meer ruwvoer verstrekt. Deze kalveren komen dan als rosékalveren op de markt.

Figuur 9 Prijsontwikkeling kalfsvlees*

Bron: LEI; * 12 maands voortschrijdend gemiddelde

Tabel 6 Ontwikkeling productievolume, prijs en productiewaarde 2010-2012 (% jaar op jaar) kalveren

Kalveren	2010	2011	2012
Prod. volume	2,5	- 0,5	1,0
Prijs	1,0	10,0	2,0
Prod. waarde	3,5	9,5	3,0

Bron: LEI, raming 2012; ING Economisch Bureau

Productiewaarde pluimveevlees en eieren in 2012 verder in de lift

In 2012 zal de pluimveesector verder kunnen profiteren van de hogere en verder stijgende prijzen van rundvee- en varkensvlees, juist vanwege het aanhoudende koopkrachtverlies bij consumenten. Het goedkopere kippenvlees belandt dan nog vaker in het winkelmandje van de consument dan in 2011. Bovendien zal de goedkopere euro resulteren in een exportimpuls richting de landen buiten de eurozone. ING verwacht een volumestijging van circa 4%. De dalende graanprijzen zorgen voor gunstigere vooruitzichten voor de ontwikkeling van voerkosten en rentabiliteit dan in voorgaande jaren. In 2010 en 2011 bleef deze vooral door de verhoudingsgewijs hoge graan- en mengvoerprijzen ruim achter bij de langjarige gemiddelden.

² Zie rapport "Consument bepaalt succes ketenconcepten varkensvlees" van juni 2011.

Tabel 7 Ontwikkeling productievolume, prijs en productiewaarde 2010-2012 (% jaar op jaar) pluimvee en eieren

Vleespluimvee	2010	2011	2012
Prod.volume	1,5	4,0	4,0
Prijs	2,0	6,0	3,0
Prod.waarde	3,5	10,0	7,0

Eieren	2010	2011	2012
Prod.volume	2,0	4,0	2,0
Prijs	-16,0	1,0	5,0
Prod.waarde	-14,5	5,0	7,0

Bron: LEI en PVE, raming 2012: ING Economisch Bureau

Kip is hip...

De productie van pluimveevlees is vorig jaar met bijna 4% gestegen. Een hogere import van Duitse vleeskuikens en een hoger geslacht gewicht per dier waren hiervoor verantwoordelijk. De vleeskuikenrichtlijn zorgt wel voor een lagere bezetting van vleeskuikens per m², maar leidt niet tot productiebeperking. Voor 2012 voorzien we door de gunstige vraagontwikkeling zeker in het eerste halfjaar positieve prijseffecten. Gemiddeld zullen de prijzen dit jaar naar verwachting circa 3% hoger zijn dan vorig jaar.

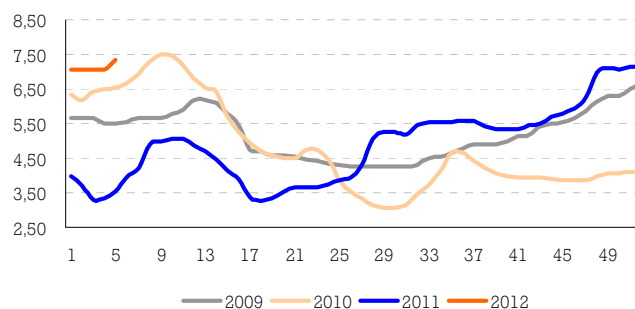
...en het ei hoort er weer helemaal bij

De productie en consumptie van eieren zitten in een stijgende lijn. De eierconsumptie steeg van 185 naar 188 stuks per hoofd van de bevolking en de productie kwam met 10,6 miljard eieren bijna 4% hoger uit dan in 2010.

De prijzen waren in het tweede halfjaar van 2011 beter dan een jaar eerder, in het eerste halfjaar was het omgekeerd (figuur 10). De verwachting van ING is dat de huidige prijsniveau's, die dubbel zo hoog zijn als een jaar geleden, zich tot Pasen kunnen stabiliseren of nog iets kunnen doorstijgen. Op jaarbasis is een gemiddelde prijsstijging van minstens 5% dan een reële veronderstelling.

Op het per 1 januari geplande verbod op de traditionele kooihuisvesting worden tot 1 juli al uitzonderingen gemaakt. Ook in andere landen wordt een oogje dichtgeknepen. Voor de Nederlandse scharreleieren is dit vanwege het uitblijven van een impuls voor vraag en prijs een tegenvaller. De gunstige ontwikkeling van de voerprijzen zouden ook de negatieve rendementsontwikkeling bij legkippenhouders van de laatste jaren eindelijk weer kunnen doorbreken.

Figuur 10 Goede prijsontwikkeling eieren in laatste kwartaal 2011 en begin 2012

Bron: PVE; ING; * Aanbiedingsprijs consumptie-eieren in €/100 stuks, excl. BTW, klasse L (63-73 gram)

Meer weten?
Kijk op ING.nl
Of bel met

Henk van den Brink,
Sectoreconoom Agrarisch
020 56 39 506

Cor Bruns,
Manager Agrarisch Advies
020 57 60 874

Disclaimer

De informatie in dit rapport geeft de persoonlijke mening weer van de analist(en) en geen enkel deel van de beloning van de analist(en) was, is, of zal direct of indirect gerelateerd zijn aan het opnemen van specifieke aanbevelingen of meningen in dit rapport. De analisten die aan deze publicatie hebben bijgedragen voldoen allen aan de vereisten zoals gesteld door hun nationale toezichhouders aan de uitoefening van hun vak. Deze publicatie is opgesteld namens ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam en slechts bedoeld ter informatie van haar cliënten. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. ING Bank N.V. betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijk zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in dit rapport heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING Bank N.V. geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. De informatie in dit rapport kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging. ING Bank N.V. noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Overneming van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. In Nederland is ING Bank N.V. geregistreerd bij en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten.

De tekst is afgesloten op 7 februari 2012.

